

י י ד י ש ע

פעם שער צייטונג

(מאָנטאָג אויסגאבע)

דער ערשטער טאג... דער ערשטער טאג... דער ערשטער טאג...

אויף דער ערשטער טאג... דער ערשטער טאג... דער ערשטער טאג...

Nr. 30, ועכטער יארהאנג

פעסטג' אויף ה'תל"ל

Pest, den 20. April 1874.

פאליטישע איבעריכט.

אונגארן

פארענטערן זיך ענדליך דיא זיטונגען אים אונגארישען רייכסטאגע ווערער אפייענאמען ווארדען...

דייטשלאנד

דיא דערע דעם דייטשען מאדראלעס מאלע-קע אים בערלינער רייכסטאגע, וועלכע וויר אין פאריגעס בלאטעט נאך איינער מעלעדראשישען דע-פעטע אים אויסצוגע מיטטהיילטען...

דער מאדראלע גראף מאלסקע זאגעט: איך שטרעק נאך היינט אויף מינעס אלטען שטאנד-פונקטע אונד אך גלייבע זיכער דאס אין שטאר-קעס דייטשלאנד אין דער מיטע פאן איראפא-דיא גראטע ביניטאפט פיר דען פריעדען אומ-אבער מינע הערדען! מערקען זיא מינע ווארטע: איך זאגע אין שטארקעס דייטשלאנד! זיא לאנגע מאן אנס אן פראקרויך מיט דעם קריגע דער האכע אונד ווערדער-פריגעלעטען דראקט, דייפען וויר נכט פריגעסען, דאס ניר דאס שווערע ענט-שידעט. פראקע בייא אונס ווירדע דאס ווארט אברויטען! זיא פיל אלס קריגע פרינדע פארדינע דען זאבאלד אונס פראקרויך אדנע וואפען זיכער, ווירד עס פריגעלעט אונד בעניגע דען שטרייט, דען וויר ערטיגע פרימדיגע וואלען אונד דער האפ-פעטליך ווירד זיא ווייטער דעם פאנאנאוישען דער נעריגע פרימדיגע ווערדען ווירד.

אין דעם קריגע מיט פראקרויך (זאגעט מאלסקע) ווארען וויר נכט אן איבערמיסיה אונד זא גרוואס, וויר אונס אונזערע פרינדע פארדינע מאכען, אלס וויר דיא שטארט פארוו בעלאגערטען ווארען זיא מיליאנען מענישען פאם הונדער אויף דאס אייבערסטע פריגעלעט אונד ווען וויר נאך ניר אכט טאגע דיא בעלאגערטען פארטועלעטען זיא ווע-רען זיא אללע אס הונדער-טאדע נעטשארבען נאגין פראקרויך שטאנד אין אונזערע מאכט אונד דאך ווארען אונזערע פארדינענע נכט איבערפרינדען, וויר בעניגע אונס ביאם דען פארינדען ערזאם אונד קאטרהינגען, וועלכע אינעם שאן צו דייטש-לאנד געארטען. דאס שטארקע דייטשלאנד האט דיעסמאל פאם שוואכען פראקרויך דאס צו-רינגענאמען זיאם אויסעס דאס שטארקע פראנ-רויך דעם דאמאלענען שוואכען דייטשלאנד ווענגע-נאמען האטעט. דער פארווארף אויבער דיא גא-סע קריגע-ענטשעדיגע פאן מיליאנערען קאגן אינס נכט טרעפען, דען קריגע מיליאנערען קאג-נען דיא וואנדען היילען, וועלכע נאפאלעאן דורך דען געוואלטהאם הערזופעטשווארענען קריגע, דען דייטשען פאמיליען ביבראכטע, דיא לידע דיא ערלעכטע אונד בעטען טארט אויף דעם שלאכט-פעלדע בליעבען.

רינגע אים אונס דער זאגעט מאלסקע שליעס-ליך) האבען אללע פראקרויך מעכטע איהרע קרי-געווישע מאכט שטארק פרינדאכטעט. אונד נע-דארע וויר זאללען אונזער מיליטער נכט פער-שטרעקען? - ניר אויף אינעם טיכטיגע ארמעע קאנגען וויר אונזער פערטרויען וועטען, איך וויל זיא נכט זאגען, אונד וויר אויף עוויג קריגע-נעריס-טעט דאשטעהען ווערדען. דיא מעגליכען געזעט-ען ווערדען זיא נכט פיר דיא עוויגיקע נעשאפען ווען זיא אין איינען יארהען דיא פאליטישען פער-העלטעסע אס פרינדליכען פרינדען ווער-דען, דאגן ווערדען וויר ערסט דיא ארמעע פער-טערדען קאנגען.

איים דיעזער דערע קאנגען וויר נון זא פיעל ענטהעמען, דאס דער איראפעאישע פריעדע פאן וועלכעס אין דען לעטצען צווייא יארהען זא אפ-שעפראכען ווירד נכט זא שטארק בעפעסטיגט שטעקט. וויר האבען לידער איינען שטארק ב-ע-רזאפעטען פאן פאריגעס וועלכען דיא מאן דיא פריגעלעטען ביטען אין פריגעלעטען איינעשטעלעט האט בעטעסטיגט זיא נכט אים געענטהעל! עס איז יעטצט בערמאלס איינע סומע פאן 200000 גולדען צום וויסען אויסצוגע דיעזער נאליגען פעסטען בעווללעטען ווארדען. יעדע מאכט בערושט זיא אויף דיא אנזערע, דאס זיא אויך בעוואפענט אונס אונד זא האבען וויר אנטשטאטע דעם אללע-מיניען וועלכע פרינדע אונס אללגעמייע וועלע-בעוואפענען.

פרישערע נייאקרישען

אונד איינע ווען איז זא פיעסעס) זיא הארט מאן יעטצט היער וואגען, אירעס דער נאגעע קאזערליכע דאך פאן ווען וויר אויך אללע ענטשעפריישישען מיניטער אונד שטאטעס-מענגער זייט געטעקען היער פרייזוועגען אום וועהרענע דער דעלעגאצאנס-פריעהאנדלענען דא צו זיא וויר ווערדען יעטצט היער איינע זעהר לעכטאפטע וואכע האבען, מאן זיערט אויך דען דעלעגאצאנס-פריעהאנדלענען מיט גראטעס אינטערעסען ענטגענען. נאמעטליך דיא פריעהאנדלענען אויבער דיא מיטער-אימא-בען ווערדען נכט זא רינגע אללרעפן, דיא ארמעע מיט טיכטיג הערענשטעלעט ווערדען ווירל מאן עס אויך אין דייטשלאנד זיא מאכט, אונד דאך דארף אונזארן קריגע גראטע אויסמאכען מאכען! דער קריגע-מיניטער ווירד היער איינע שווערען שטאנד האבען: דען איינע גראטע ארמעע מיט וועגט נעלד הערשטעללען - איז נאך קריגע לייכטע זאכען - דיא דעלעגאצאנס-פריעהאנדלענען ווערדען וואהר-שיינליך ביז ענדע מא דויערן.

דער קאנגע אונד דער פאסטעס) וויר אונזערע ליעזר אים אונזערען פריעהרען מיט-טהיילענען וויסען וויכטיגע דער פאסטע אונזערען קאנגע, דאס ער דיא נייען רעליגיאנס-געזעטצע דעם ווענגער רייכסראטעס נכט בעווללענען זאלל: יעטצט אנטווארטעטען נון דער קאנגע דעם פאסטע, דאס ער דיעזע פרייזוועגען געזעטצע שאן בעווללע-נען מיט, ווירל דעם דער אויסגעשפראכענע וויללע דעם רייכסראטעס אומ.

אונד אונזערע דעם רויס-שען קאזערס אין לאנדאן) ווערדען אין ענגלאנד גראסארטע פאריבערייזונגען געמאכט. דיא קאנגען ווירד אויך איינע גראסארטע מיליטער-פאראדע צו עהרען איהרעס אבהאלטען לאכטען עעהרשווער מאגן פאן דען ענגלישען סאלדאטען ווערדען היער פאר דען רויסישען קא-זער מאדירשירען מיססען. - ניר דיא זיא אין ענג-לאנד אויפהאלטענען פאלישען עמיגראטען נעמ-ליך דיא פאלען וועלכע זיא נאך דער רעוואלוציאן פליכטען מיססען) וואללען יעטצט דעם בעדריקער דער פאלען (געמליך דעם רויסישען קאזער) אין שפיטצעל" פריגעזען, ווארן דיעזעס "שפיטצעל" בעשטעהען ווירד, וויס מאן נכט אבער וואהר-שיינליך ווירד אויך דאירט דער קאזער פאן רויס-לאנד אויף זיא לעבען אכט געבען לאכטען.

נאכדעם דיא איינעמליכע איפאכטע דער הייטיגען זיטונג דארין בעשטעהט, דאס דאס גענע-רע-טע הויז דען אייביס-פרא בעשטימטען זאלל (וועלכע געזעטצע פריהער אונד וועלכע נאכדער צור פריעהאנדלען דאסמיט וואלען), זיא ווירל זיא היינט פריזוכען, זיא רינגע-פאלע צו בעשטי-מען נאך וועלכער אונזערע אייבישען איינעטהיילט ווערדען קאנגען. ציערט זאלל דאס געזעטען אויבער דיא אפ-פעטליכען נאטארע צור פריעהאנדלען געלאנגען. דאגן דאס געזעטען צור פריעהאנדלען דער פריעהאנד-ע אונד רינגערעסעט אונד דאגן זאלל דיא פרינע-סעלענע דעם ביזווערענען וואהר-געזעטצע צור בע-דאסונג קאממען.

דיאם ביזווערענע וואהלגעוועטען האט זעהר פיע-לע פעהלער, פאן איינעם רייכסטאגע ביז צום א-דערען פריגעלעטען פיער מאנאטע אין דענען דיא וואהל-פא-בערייזונגען אונד דען וואהלען זעלבסט שטאטשפרינדען וועהרענע דיעזער לאנגען צייט איז דאס לאנד אימטער אין גראטען איפריענע, דיא "קארטע" ווען הערס אונד ווערען דיא בע-פאלכערונג אויף.

דעזען וויהלעריגען מיט אבערהאלפען דיא וואהל-פאראדעלע אונד מיססען בעווייטען ווערדען, ביא דער וואהל-פארייקטיש (זאם געמליך יעמאנד וועה-לעך וויר לאגן) ווירד מאן דאס ערפארדערליכע פער-מאגען אדער דאס היינע איינאממען בעריכזוכט-נען אבער זיא דאס מאן דיא וואהל-קאממיסאן נכט בעטריגען קאגן. ביז יעטצט האט מאן אימטער דיא וועהלער-קאנטרווירציאן יעדעס מאל פאר דען וואהלען פאר-געמאכטע, ארום צו איינער צייט, אין וועלכער דאס לאנד פאן דען פארטייא-לידענשאפטען איינע-רענט וויר, וועסאחאלס מאן דאבאיר זעהר בעט-נעריש אונד פארטייאיש פארענאנגען איז: נון ווירד יעטצט אבער איין פיר אללע מאל אין קא-שקופצאנס-ביך פערפערטען ווערדען אונד דיא דאריין איינגעטראגענע וועלכע ווערדען איין פיר אללע מאל אלס וואהל-פריגע ערקלערט.

הערויף זאגעט העלפן, דאס מאן זיא פאן דעם נייען מיניטער גיצי פיעלעס פער-שפראכען האטעט - אונד דאך האט ער ביז יעטצט נאך נכטע געטהאן.

דיאויף אנטווארטעטען נעו: אויך גלייכע נכט דאס יעמאנד פאן מיר ערווארטעטע גלייך אין דעם ערשטען טאגע מינעס אנטווארטעטע דאס נאנעל לאנד רויך צו מאכען אויך האפען נור, אין איינען וואכען מאכט פרינעסעטעווענען פאר צו עהרען - ביז דא-הון מאגע דאס הויז געוולדען, אויך הונדערטליך דער ערזוכטונג איינע וועלכעשטענדיגע אונגא-רישען מאנע ווערדען איך ערסט אין איינען טאגען דעם געעהרשען הויזע עטוואס מיטטהיילען קאנגען.

אויף דען אונגארישען קאניג
אדער אויף דיא אונגארישע רע-
פובליק (p) דער פערצענטע אפילו וואר דער
26-סטע פארענטאגט און וועלכעס דיא אינגאן אים
יאהרע 1848 אין דערבעצן איהר לאנד אלס איינע
אונגארישע רעפובליק ערקלערט. דיא העררען
לינקען פאן היער וואללטען דאהער דיעוען יאהרעס-
מאג צו איינעם שקאנדאלע בענישען. מאן פערט-
שטאלטעטע איינע גראסע מאהליציש וואביא מאן
הייפטעליך דען צויען האטעט, דיא אונגאריש-
נעווארדענע לינקען ביים בלאוע ווינע וועדער צו
פערטאיען. אבער געדארט ביים בלאוע ווינע
ענטשטאנד איינע שרעקליכע ענטווייהונג. דער אי-
סערסט לינקע דעפוטאטע מאיא אדער פערטא-
נעמליך דען בעבער אונד פאנג, אויף דאס וואהל
דער אונגארישען רעפובליק, אסאייף דיעוען ווינע
דען 14 אפילו צו פיערן. אונד ווער! דא ער-
העבט זיך דער פיהרער דען היוענע לינקען הערר
אינגאן קיהנעל אונד פאנג בענעפאלעס
אבער פאר דעם טרינקען זאנטע ער, דאס נאכדעם
יעצט אינגאן איינע קאשטישטיאעליע מאנאר-
כיע איזט, זא טרינקען ער, אויף דאס וואהל דעם
ערסטען אינגאר. נעמליך אויף דאס וואהל דעם
קאניס! דיא נעמענישערען שרען, עליען! אבער
דיא הייטענדיגע ווארען וערה באזע אויף קיהנעל
אונד נאנטען איהן, פערשליכטיק! הייסט! (שאן
דאהער, ווייל ער איינען שטישען נאמען האט)
אייס צאין טראנקען זיא נאך איין פאאר האלבע
וויין אויס. דא ענטשטאנד נון ערסט איין שפריט
צווישען דער מאיאראש-פארטייא (אלס רעפובלי-
קאנער) אונד צווישען דער קיהנעל-פארטייא (אלס
פאנאריסטישען). מאן וואללטען נון דיעוען אייסווארען
אונד שפעלעטע צו אטראט, אויף דאס וואהל פאן
לדוויג קאשטאש צו טרינקען! אונדער הערר פאמא
דאכטען זיך נון וואס סארטען נאך גלאז וויין נומ!
טרינקען וויר אויך אויף דאס וואהל קאשטאש אונד
פיינעטויענען אויך אויף דאס וואהל דעם הייטענען
קאזערס, ווען דער וויין נור גוט איזט.

איינ וויישישער מיניסטער
דא דער איטאליענישע אונטערריכטס-מיניסטער
אבראקסטע זא ווייל מאן יעצטע אין איטאליען דען
יידישען דעפוטירטען לוצאטטי צום אינטער-
ריכטס-מיניסטער ערנענען.

קאמאנדיט!
וויסנען עס איך נישט! אבער אין נאליעאנער זאנט
אונס דאס דיעס פאלניש איזט אונד זא פיעל אלס
ליעבען וויר אונס! ברידישעט, אס 13 אפילו וואר-
דע נעמליך דען קראקוי ביים גראפען מאכעניסקי צו
ערהרן דעם היימעקאפטענען ווישען קראקיער

שמועז אייגענעשעהרט בליבען. ביז ענדליך פאר-
דרען קאמען אונד זיא נאך אלס געמיינע פערברע-
כע נאך סעקענטיש היינטיגהייטען, ווא זיא ערסט
פרייעלאסען ווארדען!

דאס סרייבען דער מיסי-
אנער (ע) דא לאנדאנער מיסיאנערע האבען
אפאנסטע מערין איינע איינלאדונג צור זעצונג אין
גנלישער, דייטשער אונד העברעאישער שפראכע
דרוקען לאססען, וועלכע פאלגענדיגערמאסען לויפט:
אונזערע ברודער (אחינו) דעס היועס אוראעל זיט
צו איינער זעצונג אס דיאנעריסטאג דען 17 מערץ
אין אנטווערעס זאלע אונד פארלאדען, ווא ארד נען
שפייזען איינעמעליך דעראפאלט ווערדען
ווען נון אין ארסטער הונגערישער איינזעליס אין
לאנדאן איינע זאלע איינלאדונג ליעזט אונד נישט
ווייס, אים וואס עס פאר איינעמליך דעראפאלט. ווא
נעהט ער היין אים פון אללעס צו עסטען. אונד
אום נאכהער דיא פערפיהרענישען ערדען דער מיס-
אנער צו הארען. עס איזט דאהער פליכט אי-
נעס יעדען אייראעלישען און לאנדאן, דיא פריעמטען
ווישען וואנדרערע פאר דיעוען ליסטען צו וואניען.

דיא הונגערס-נאטה אין
ארין ישראל (ל) דאס אמסטערדאמער זענט-
ראל-קאמיטעע פיר דיא אונגעלענדיגער דער יארא-
עליסטען אין ארין ישראל האט פאן ירושלים פאל-
נגעדער העפטע בעקאממען: דאס סרייערונג גלאז
אונגעווער, דיא לעבענס-מיטטעל האבען איינען
דאפפעלטען פרייז דיא ארמען זינד אין געפאר-
פאר הונגער צו שטיערען, וויר ביסטען אים גענעל-
לאך הילפע! אונטער דיעוען דעפטע איזט אונד-
ערשריעבען דער אבערראכטער דער קהל
פירדעס אין ברוקן. דער וועגער אין ארין ישראל
ווא איין וערה אונגעווער, דיא געלטעסען
ליסטע אונגען זיך נישט עראינענען, אין ארין ישראל
ווא דאך שאן דען הייסען געניגען זינד איינען
זאלען ווינטער ערלעכט צו האבען, פאן דער העל-
טע דעם אפאנטעס כסלו ווארען פורביסאנער ווינע,
שפריטישע הענגעניסע מיט האנגעל-שווערן אונד
שנייע-געשטאבע, זא דאס איך פיעלע היוער איי-
טערצטען. פאסט אללען היוער אין ירושלים אונד
פאר אונדערען אונד ארעמלישע אונד ארעמלישע פאן
ארין ישראל זינד הורד דא אונגאליהארליבען רע-
געניסע, שפריטע אונד שנייע-מאסען בעשעדיגט,
דיא ווענע, וועלכע נאך דער שטארט פיהרען, זינד
ערישטיגט, זא דאס ירושלים איינער בעלאנערישען
שטאדט גלייכט אונד אפסטאלס מאנגעל אן דען
נאטווענדיגסטען בענעפסטעלען לידעט. צו דיע-
וער גראסען פייכטיקייט, איזט נאך אויך דא קעל-
טע, וועלכע דארט פיהרע איינע זעלענדיגייט אהר

דעפוטירטען מענעלס בורג איינע גראסע
ארטענע מאהליציש פערטאשטאלטעט - אונד צוואר
דאהער ווייל הערר מענעלסבורג אים ווענער
הייכטראטע איינע ערדע נעהאלטען האטעט, אין
וועלכער דיא ליעבע דער נאליעישען ווען צו איה-
רען פאלנישען מיטברודער, פערקריגט ווארדע
(ויעה נומ! 26) זייעה ער מאהליציש ווא אויך
דער פערטענע דער שטארט, ווא אויך דער פיע-
מער, מאן פיערעטע היער דאס פערברודערונגס-
פעסט ווער ווען מיט דער פאלען אונד זאנטע, דאס
דער ווער אויך אונטער זינעס פאטאן איין געפיהל-
פאללעס הערן פיר וין פאטערלאנד פאלען
האט, דיא רעהאב נון דער גראף זינען בעבער אונד
היעלע דען טרינקען שרידן: ווען אונד פאלען זינען
וויר פערטאיינע אלס ברידער! ליעבען וויר אונס!
נאך דיעוען ווארען ענטשטאנדיגער-מאכען היועס:
קאכאמי ווער! קאכאמי ווער! אונד צום שלוסע
שפיעלעטע אויך דיא מוידק קאכאמי ווער! ווא ער
עעהלט דאס ווינער מאנבלאטען.

וירדען זינד קיינע אים עררען!
אין דען ווישען אונד בעשענדרען! אים פעסטער
ללאד, פיהרט יעמאנד פאלגענדע קלאנע נענען דיא
איינענאכט-בעאממען: אס 6-סטען אפילו געט-
ווערעטע דיא געשעפטענע געמיינע (בייא מיש-
קאלין) איינע דעפוטאציע צור ליה נאך איינהילף.
מיט דעם אכטבענער ווארען נאך 9 געמיינע-מיט-
גלעדער, דיעוען 10 לאוטען קארטען פיר איין קופעע
הייטער קלאסע אונד קאמען ביז סעקענטיש ווא
דער צו וועכעלעט. אונד ערוכטעט זיא אבער-
מאלס פיר דיא צעהן היינענען איין קופעע דער-
טער קלאסע, דאך נאס מאן איינען איין קופעע
פיערטער קלאסע אונד דא אבער דיא ארעמען
אויף דרוטע קלאסע לויטען, וואללטען זיא דיע-
ועס נישט אונגעהען. דער קאנדיקטע קלאסע אונד
זאנטע: נומ! ווער! איהר נישט פארהיין וואללעט
ווא בלייבעט היער! אונד אלס איהם יעמאנד בע-
מערקטע דאס ער מיט דיעוען העררען נישט פאסטען
זאלל אנטווארטעטע ער: זא וונד נור יודען
אונד קיינע אים עררען! - פארטענע דיעס דער
שטאציאנס-שעה הארטען, וואללטען דען יארא-
עלישען אונד נישט אים בעשווערענדיג פארלענען
אונד דיעוען צעהן מוסטען ווירקליך אין דיא פיערע
קלאסע איינשטיגען, דאס וואר אבער נאך נישט
גענוג! דער איינענאכטע זעצטען זיך אין בע-
ווענע אונד פיהר נאך איהלע! אבער דיא פיער-
טע קלאסע, אין וועלכער דיא צעהן העררען גע-
זעסטען זינד, וואר נאר נישט אן דען צו נעכטערען
אונד בלייבע וערה שאן אין סעקענטיש שטעהען -
דאבייא מוסטען דיא לייטע אין דיעועס וואנגאן איינע

נן וואללען וויר דיא ווישערע בענעכענדיש דעם
פערטוואנערען באנוויל שולדען:

אונטער אללען וואלטהענענע מענטשן, וועלכע זיך
מיט דער קראנקע-פאלענע דער פערטוואנערען קיינער בע-
שעפטונגען, צויענעטע זיך דאס פיייליין ע ל ל א לענספעל-
דער בעוואנדערע אויס, זא אויס דיא איינענע סאכטער דעם
הערן מאקעל ע נ נ ס ע ל ד ע ר אים פ ע ל ר ק י נ ע נ
אונד דא דיא מיסטען קיינע-געפאנגען דורך דיעוען איינע-
באהני-שטאציען נעשרט ווארדען, זא פאנד דאס פיייליין
ע ל ל נעלענענדיש, וואלטהענענדיש אין האכסטעם גראדע
צו איבען.

אלס נון דער איינענאכטע אין וועלכען אויך דער
שווער-פערטוואנערען באנוויל נעלענען אויס, אין פערקרי-
כען אונגעקאממען וואר, דא וואר דיא עלאא דיא ערשטע
וועלכע אין דען וואנגאן שטינען: דא לאגן נון היינענערקעס אויף
אין לאנדען אים שפראך איין ווינען זינען, אבער פיערערשטע
געוויכע, ער קאנטע דיא איינע נישט אפגען: אבער ייענע ליט-
פען בעווענען זיך, עלאא ביינען זיך צו אים ניעדער אונד
הארטע דען קראנקען פאלענען, שטע ישראל!
ע יאזש אויך ווער, דאכטע דאס פיייליין אונד פראגע
איהן אין פראנצוישער שפראכע, וואס ער ווינען אונד דער
קראנקע אנטווארטעט: און אויך ווינעט נור, ווענעסטעם אונ-
טער ווען צו שטיערען!
דאס פיייליין שפראנג צום וואנגען היינע אונד זאנטע
צו דעם מיליטער-קאממאנדאנטען: דארט ליענט איין פארש-
קראנקער ווער וועלכע יעשעט נור דען איינענען וואונט האט
ביא ווען צו שטיערען, ערלויבען דיא, דאס ער היער בלייבע!
אין לאסען איהן אין דאס ווינעס פאליטען ביינען!

פאליעטאן

אין יידישער פאמאן
אייס דעם דייטש-פראנצוישען קריגע.

(2-טע פארענטוונג.)
וואס מאכטע נון דער איינע באנוויל אין דיעוען
שטאנער? ער אינטערעסירט מיך וערה, דא ער איין העכט ברא-
ווער הייטענדיכער אפשיצער וואר!

וואפעל קאן איך דיר נור זאגען, דאס אין וואנען וועל-
כער דיא קיינע-פערוואנערען אונד פאלענען פארשט,
אויך איין אונגעלעדען האטעט אונד נאך דעם פערבאנר-
שלאפען בראכעט, היער ווארדע זינע וואונדע אונטערזוכט זיא
וואר נישט לעבענס-נעפעהרליך: ער ווארדע זאדאן אין איין
שטיטאל געשטאפט, אויך קונעל הערויסגעקאנען
ווארדע. דאך וואר דער קראנקע באנוויל ווענען דעם פיעלען
בלוט-פערווילטעטע וערה שוואך אונד אלס נאך אויך דער פייסוס
אייס שפאלע אייסגעבראכען וואר, דא מוסטער דיא פערטווא-
רעטען אויף דער אנטוואנאן פארטענענען וועדער, דיעוען
שטיטעלן אונד רוסטעלן אויף דען וואנגאנס סהאס דען פער-
וואנדערען וערה ווער, אויף אללען שטאציענען ווכטע מאן
דאהער דיא ליידען דער אונגליקליכען זאפעל אלס מאנליך צו
ליינען, דיא וואלטהענען לייטע, פיינע אונד ונפליען
שטארקען שאן אויף דען שטאציענען, אום דען אונגליקליכען
ערוקוונגען צו נעכען!
אונד ווישער!
וואס ווישער מיט דעם בראווען באנוויל נעשעהן
איזט ווייס אויך נישט!

אבער פיייליין, וואס וויר איהר הערר פאסער דאצו
זאגען? (פראגע דער קאממאנדאנט.)

אך דארט לאסטען זיא מיך זאגען! זאנטע עלאא
אונד דער קאממאנדאנט איהרען אוונט בעווייליגטע,
האלטע דאס פיייליין איינע סענענע הערבייא, דער קראנקע
ווארדע אים דעם וואנען נעהאלט אונד אויף איינע פאנ-
באחיר נעלענט. עלאא איילטע פאראויס, אום איהרע על-
טער פאן דער אונקנעט דעם סאךפארקאנען נאכטעם צו בע-
נאכטיבענען, שנעלל ווארדע איין צווישען און ארדען צו
מאכט אים דעם הערענעריכטעס וואר געווערעס, אין וועלכעס
דער קראנקע צווייטע נעלענט ווארדע, באלד קאנט דער
דאקטאר, אונטערזוכטע דיא וואונד אונד לענטע אים נייט
פערבאנר אן, נאכדעם דיעס נעשעהן וואר, זאנטע דער דאך-
סאך: אויך נאטורליש פיייליין עלאא, זיא האבען ווארשיינליך
אין מענישען לעבען געשעפטעס, דער ווינע מאגן קאנטע דאס
וואללען אים זאגען נישט לענענען איהרע פאלענען קאנען, עס
ווערע זיכער ביז סארנען געשפארבען, ווא אבער אים נאך האפ-
גונג פארהאנען, דאס ער בייא פאלענענדיגער ווער אונד
זארגעלענדיגער פאלענע נאך אונד נאך זינע בעוונדענדיש וועדער
עלדאנען וויר, דיא וואונדע אים אן אונד פיר זיך נישט גע-
פעהרליך, אבער דיא שוועכע איזט וערה נראס!

פאן נון אן אונד ווישער ווארדע עלאא ווענעט מער אס
באהנענען נענעהן, דער קראנקע האטעט דיא בעסטע אכטווא-
טונג אונד פאלענע, דער קראנקע ערהאלטע זיך נאך אונד
נאך אונד שאן נאך איינע וואנען קאנטע דעם דאס בעסט
פערלאסטען, אין דעם הווען דעם הערן לענספעלדער ווארדע
ער וויא איין זאךן בעפראכטעט אונד בעהאנדעלט ער פיע-
רענטע עס אבער אויך, באנוויל וואר איין ערלעך ווינער מאנע